

Justitiedepartementet

Polisenheten

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 13-14 december 2011

Dagordningspunkt 14

Rubrik: Undertecknande av PNR-avtal mellan EU och USA

Dokument: 17429/11 JAI 858 USA 81 etc. (bifogas)

Tidigare dokument: Fakta-PM Ju-dep 2010/11:FPM 18

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 26 oktober 2011

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Överläggning med JuU den 19 oktober 2011

Bakgrund

I december 2010 beslutade rådet att ge kommissionen formellt mandat att omförhandla de tre internationella avtalen om utbyte av s.k. PNR-uppgifter (Passenger Name Record) med USA, Kanada och Australien. Förhandlingarna med Australien är avslutade och avtalet ingånget. Beträffande förhandlingarna med Kanada har ännu ingen avtalstext presenterats.

Vad gäller förhandlingarna med USA har förhandlingsarbetet avslutats och rådet ska nu besluta om undertecknande av avtalet, vilket ska beslutas med minst 2/3-dels majoritet enligt rådets röstviktningsystem.

När rådet fattat sitt beslut och parterna undertecknat avtalet ska Europaparlamentet ge sitt godkännande med enkel majoritet. Därefter ska avtalet formellt ingås av rådet innan det formellt börjar gälla.

Rättslig grund och beslutsförfarande

De straffrättsliga och brottsbekämpande bestämmelserna återfinns i artiklarna 82.1 d och 87.2 a i EUF-fördraget. Bestämmelserna om att anta avtalet finns i artiklarna 218.5 och 218.6 a i EUF-fördraget. Det ordinarie lagstiftningsförfarandet tillämpas, vilket innebär att både rådets och Europaparlamentets godkännande krävs. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet med enkel majoritet.

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar att kommissionen fört förhandlingarna om ett avtal mellan EU och USA om utbyte av passageraruppgifter till ett avslut så att avtalet nu kan antas av rådet.

Sverige anser att översändande, lagring och tillgång till PNR-uppgifter innebär ett intrång i den personliga integriteten som måste vägas mot behovet av tillgång till PNR-uppgifter för att kunna bekämpa grova brott, inklusive terrorism. Sverige hade föredragit en kortare lagringstid för persondata men är samtidigt angeläget om att ett avtal kommer till stånd så snart som möjligt. Med beaktande av översynsklausulen kan Sverige godta avtalstexten i dess nuvarande utformning.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentet har tidigare bland annat uttryckt att lagringstiden i EU-USA-avtalet är lång och därför behöver övervägas ytterligare.

Förslaget

Avtalet har sin grund i tidigare existerande avtal mellan EU och USA som nu löpt ut. I huvudsak innehåller avtalstexten detaljerade bestämmelser om bland annat syfte, tillämpningsområde, insamlande, lagring, användning av uppgifter och vidareändning av data till tredje land. Även dataskydds-, datasäkerhets- och integritetsaspekter samt den enskildes rättigheter att ta del av uppgifter behandlas ingående.

Kommissionen har förhandlat avtalet för EU:s räkning och har under arbetets gång informerat Europaparlamentet och rådet om hur förhandlingarna fortskridit.

Uppgifter som överlämnats av flygbolagen får sparas och användas endast för utredning av grova brott (minst tre års fängelse i straffskalan). Lagringstiden för data är 5 år i en aktiv databas och därefter ytterligare maximalt 5 år i en maskerad databas, för vilken gäller högre åtkomstkrav. PNR-uppgifter som ska användas för utredning av terroristbrott får sparas i ytterligare maximalt 5 år i den maskerade databasen.

Den aktiva databasen innehåller personuppgifter som är tillgängliga för sökning av behöriga myndigheters tjänstemän. Personuppgifterna i den

maskerade databasen är inte längre läsbara vid normal sökning och får endast avmaskeras vid behov av utredning av särskilt grova brott, t.ex. terroristbrott.

Avtalsparterna föreslås gemensamt se över genomförandet av detta avtal ett år efter dess ikraftträdande och därefter med jämna mellanrum enligt en gemensam överenskommelse. Parterna ska gemensamt utvärdera avtalet fyra år efter dess ikraftträdande.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

PNR-avtal mellan EU och USA har varit i kraft sedan flera år. Det omförhandlade avtalet ger inte någon ny påverkan på svenska regler.

Ekonomiska konsekvenser

Avtalet är en förlängning och vidareutveckling av tidigare existerande avtal och medför därför inte några ekonomiska konsekvenser för Sverige eller för EU.

Övrigt